Regd No. H. 46 / M. 3813

ప్రతి సోమ, గురువారము వెలువడు జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౬ సంచిక ౯౧

గోలకొండపత్రిక

10265

విడిపత్రిక ఒక అణా

హైదరాబాదు దక్కన్

ఫా. శ. ౧౮౬౪ చిత్రభానుసం॥ర చైత్ర బ॥ ౫ సోమవారము ౬-౪-౧౯౪౨

టౌన్గూనుండి చైనీయ సేనలు లేచిపోవుట

ఆస్ట్రేలియాలో అమెరికను విమానాల కాశ్రయములు

ఈ మార్చి ౨౯ వ తేదినుండి ఏప్రిలు ౧ వ తేదిలో అంతమగు కాలములో జరిగిన యుద్ధసమాచారము లిట్లు వివర్ణింపబడుచున్నవి.

బర్మాలో యుద్ధము

జపానీయులతో టౌన్గూరంగమున పోరాడుచుండిన చైనీయసేనలు టౌన్గూపట్టణమును వదలిపోయినవి. జపానీయసేనలు అపట్టణములో ప్రవేశించినవి. టౌన్గూకు ఉత్తరమున ౨౦ మైళ్ళదూరమునందుండు చిన్న గ్రామమును చైనీయులు ఈ మార్చి ౨౯ వ తేదిన వశపరచుకొనినవి. ౨౯ వ తేదిన చైనీయసేనలు టౌన్గూకు ౨౦ మైళ్ళ ఉత్తరములోనుండే స్వల్పముగ విమానాశ్రయమును వశపరచుకొనినవి. బ్రిటిషుసేనలు అంకరంతకు ఉత్తరమునకు పోవుచున్నవి. ఐరావతీరంగములో ప్రోము పట్టణము నకు ౧౦ మైళ్ళ దక్షిణమునందుండు జానేఅనుపట్టణము ఇప్పుడు బ్రిటిషువారి వశమందే యున్నది. జపానీయులు ఈ ఐరావతినదిపైగా త్రోసికొనివచ్చుచున్నారు. ఇపుడు వారిసేనలు అవనిపదకుటికి రమునకు కొడౌంగదన ఉన్నవి.

చైనాలో యుద్ధము

చైనాలో యున్నాన్ రాష్ట్రమునకు ఎస్విషి కుత్తరము న మార్చి ౩౦ వ తేదిన ఒక చైనీయసైనికదళము శత్రువులకు తమగొట్టి గేలిచినవి. మధ్య చైనాలోని యాంగ్సీ రాష్ట్రమందు పోయాన్గునరస్సునపడమట ఒకస్థావరమును చైనీయులు ఆక్రమించుకొనిరి. మార్చి ౨౯ వ తేదిన జపానీయసేనలు కుకాబ్ఓద్దమన్న పటనునుండి లేచిపోయినవి. చైనాలో యుద్ధములో జపాను వారలు రోగక్రిమిలను విస్తరింప జేయుచున్నారని చైనావారలు ఆక్షేపణ చేయుచున్నారు.

ఆస్ట్రేలియా ప్రాంతమున యుద్ధము

న్యూగినీలో వర్షములు ఎక్కువగా పడుటవల్ల జపానుపోటికిని దానికి ౭౦ మైళ్ళ దూరములోనుండు బజ్దాద్ అనుపోటికిని మధ్యనుండు ప్రదేశమంతయు ప్రవాహములతో నిండిపోయినది. అందువల్ల జపానీయులు పూర్వప్రాంతమునుండి లేచిపోయినారట. అంతేగాదు. ఇక్కడ శత్రువిమానములు దాడులను హెచ్చుటచేత కొంతవరకు జపానీయులు మూర్త నుండి లేచిపోవుటకు కారణమేనని ఆస్ట్రేలియావార లనుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియావారి విమానములు ప్రతిరోజు న్యూగినీలోనిలే రోండు, సైమూరులోనికో పాంగు, సాలమావా, ఈ స్థావరముల పై ప్రతిరోజును దాడులను చేయుచున్నవి. జపానువారివిమానములు డార్విను, పోర్టుమోర్స్బీ పై దాడులను చేయుచున్నవి. ఆస్ట్రేలియాలో అమెరికావారివిమానములు వచ్చిచేరుచున్నవి. అవి యీ విమానముల కాశ్రయములు మున్నగు సౌకర్యములను ఆస్ట్రేలియావారేర్పరచుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియనులకు ఆస్ట్రేలియాలో విమానవిద్య నేర్పు ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి. అమెరికనులు నేర్పుదురు.

మకార్థరు సేనాని ఆస్ట్రేలియారక్షణకు అన్ని ఏర్పాట్లు చేయుచున్నారు.

ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారి కోరికపై ఇపుడు బ్రిటనులోనుండు పసిఫిక్ కౌన్సిల్ అనునదిచాలక, అమెరికాలో ఒక పసిఫిక్ కౌన్సిలును రూజ్వెల్టుగారు ఏర్పాటు చేసినారు. వీరలు పసిఫిక్ ప్రాంతమందు యుద్ధచర్యల నెట్లు సాగించవలెనను విషయమునుగురించి ఎప్పటికప్పుడాలోచించుచుందురట. ఇందులో ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండు, నెదర్లాండు కనడా, చైనా, గ్రేట్ బ్రిటన్, అమెరికా సంయుక్తరాజ్యము ప్రతినిధులు సభ్యులుగ నుందురు. ప్రత్రికావిలేఖకుడొకడు రూజ్వెల్టుగారిని ఏమి డీఇండియాదేశపు ప్రతినిధిని ఏర్పాటు చేయలేదేమి యని అడుగగా ఇండియా పసిఫిక్ ప్రాంతములోనిది కాదుకదా అని చెప్పిరి. ఈ విధముగ క్రొత్తగ ఏర్పాటుచేయబడిన కౌన్సిలు ఏప్రిలు ౧ వ తేదిన రూజ్వెల్టుగారి అధ్యక్షతన సమావేశమై ఆలోచనలను సాగించెను.

ఈస్టిండీస్ లో జపాను వారి కుట్ర

డచ్చివారి ఈస్టిండీస్ దీవులను ఆక్రమించుకొను ఉద్దేశ్యముతో జపానువారు తమ గూఢచారులను పంపించి ఆకీవులను... బుద్ధి చెడగొట్టి... కొనుట మున్నగు కుట్రపనులను ౨౦ సంవత్సరములనుండి చేయుచుండిరనియు, దీనిని వచ్చిఅధి

కారులు అప్పటినుండియే గమనించుచు జపాను ట్రకు ప్రతిక్రియలను సిద్ధముచేసికొనుచుండిరనియు, అప్పుడు బయటపెట్టు ఒక పత్రము డచ్చిప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటించబడినది.

ఫిలిప్పైన్ దీవులలో యుద్ధము

మార్చి ౨౯ వ తేది సాయంకాలమునను, ఏప్రిలు ౧ వ తేదినను జపానువారిసేనలు బాటన్ లో ఫిలిప్పైను సేనలతో తీవ్రముగ పోరాడినవి. ఏప్రిలు ౧ వ తేదిన ఫిలిప్పైను సేనలు వెనుకకు పోవలసివచ్చెను. కారిగిడార్ పైనను బాటన్ పైనను జపాను విమానాలు దాడులను చేయుచున్నవి. కొరెజిడార్ మీదికి జపానువారు పెద్దతుపాకులనుండి దెబ్బలు వేయబడుచున్నవి. మిండనావోపై అమెరికనులు దెబ్బలను వేసినారు. ఫోర్టుస్టార్ సముద్రతీరమందు చేర్చబడియున్న జపానీయుల పడవలపై అమెరికనులు ఫిరంగుల దెబ్బలువేసి వాటిలో అనేకములను పాడుచేసినారు.

రష్యాలో యుద్ధము

రష్యావారిసేనలు ముర్మాన్స్కులో జర్మనుల నెదుర్కొనినారు. వారు జర్మనులచే రష్యాకు ఆర్కిటిక్ సముద్రమార్గముగా వచ్చే యుద్ధసామగ్రిని చేరనీయకుండ చేయబడు ప్రయత్నమును విఘాతము చేయుచుండియున్నవి. లెనిన్గ్రాడురంగములో స్టారారూసాలో జర్మను సేనలు రష్యనులముట్టడిలో నుండి తప్పించుకొనజాలకున్నవి. మాస్కోరంగంలో స్మోలెన్స్కు ప్రాంతమునను కాలినిను ప్రాంతమునను కాలినిను ప్రాంతమునను రష్యనులు అనేకగ్రామములను పునర్వశము చేసికొనగలిగినవి. యుక్రెయిను రంగములో రష్యనులచే ఖార్కోవ్ పట్టణము ముట్టడిచేయబడుచున్నదట. జర్మనులు నల్లసముద్రమందలి వారి కాన్స్టాంజా రేవుల లో యుద్ధసామగ్రియున్నను వాటికి చాలాచేర్చు కొనుచున్నారట.

రష్యాకు అమెరికానుండియు, బ్రిటనునుండియు యుద్ధసామగ్రిని గొనిపోవుచున్న నౌకలను మునిగించుటకు యత్నించిన జర్మను యుద్ధనౌకలపై బ్రిటిషుమిత్రమండలి నౌకలు తోడుగా పోవుచుండిన యుద్ధనౌకలు దెబ్బలను వేయుటచేమాను జర్మనుడిస్ట్రాయరులు చాలాపాడైపోయియుండవచ్చునని బ్రిటిషువారలనుచున్నారు. ఇది మార్చి ౨౯ వ తేదిన జరిగినదట.

లిబియాలో యుద్ధము

లిబియాలో గొప్పదిశగా తేమా లేదు. మార్చి ౨౯ వ తేదిన మెకిలీ, కొన్ని మైళ్ళదూరమున షీగాల్ గారి, ఫ్రెంచిసేనలు శత్రువులను వెనుకకు తరిమివేసినవి. లిబియాకు జర్మనులు సేనలను పంపుచు చేయుచున్నారు. లోయునగరంలో ఇపుడు రక్షించబడియున్న, సైన్యాధిపతులు జర్మనుపటాలములతో కలిసి కలుగ చేస్తున్నారట. మధ్యప్రాచ్యమందు జర్మనులు ముందుకొక యుద్ధచర్యను సాగించుదురట. ఆ చర్యలో సిరియాలో ట్రిపోలిలో అరబ్బు ప్రభుత్వము నేర్పాటు చేసెదమని హిట్లరు అన్నాడట.

ఫ్రాన్సులో మళ్ళీంబల్ గారి మంతనాలు

మళ్ళీ ఫ్రాన్సునందిల్ కల్ గారు జర్మను అధికారులతో ఏమిమాట్లాడుచున్నారు. జర్మనులు అక్కడను దాద్లాను గారి స్థానంలో ఉపప్రధానిగ చేసి, ఫ్రెంచిప్రభుత్వవిధానమును పూర్తిగా తమకనుకూలముగ చేసికొన యత్నించుకొనబడుచున్నది.

ఇతరములు

ఈజిప్టుకేవుఅలు అలెగ్జాండ్రియా, మాల్టా, జిబ్రాల్టరులపై జర్మనుల దాడులును, ... సింగపూర్... బ్రిటిషు దాడులును జరుగుచునే యున్నవి.

తుర్కీకి ఉపద్రవమా?

తుర్కీదేశము సమీపప్రదేశములలో జర్మనుసేనలు చేర్చబడుచుండుటచూచి జర్మనులు త్వరలో తుర్కీపై దూకవచ్చునా యని కొందరనుమానించుచున్నారు. తుర్కీమాత్రము సర్వసిద్ధముగానే యున్నది.

ఉపాధ్యాయుడు కావలెను

తాలూకా ములుగులోని గణపురము గ్రామములో విద్యార్థులకు ప్రైవేటు చెప్పుటకుగాను తెలుగు, ఉర్దు, ఇంగ్లీషు మూడుభాషలు తెలిసిన ఉపాధ్యాయుడు కావలెను. బి. ఎ. కాని ఎఫ్. ఏ. కాని పరీక్షలిచ్చి విద్యచెప్పు అనుభవము కలవారు కావలెను. ఇంగ్లీషు, ఉర్దు బాగా తెలిసియుండవలెను. తెలుగులోకూడ మంచిగాబోధించుశక్తి ఉండవలెను. ఖర్చు, లేక రెండునెలలు మాత్రమే కావలెను. జీతము భోజనవసతులేర్పాటు చేసి నెలకు ౩౦ రూ హాలీలియ్యబడును. అర్థులు గోలకొండ పత్రికా మేనేజరుతో స్వయముగా మాట్లాడవలెను. వారే నిర్ణయము చేయుదురు.

వేమన భాషానిలయం ప్రవేశోత్సవము

హైదరాబాదు రామకోటపల్లిలో ౩౦ మార్చివాడు వేమనాంధ్రభాషానిలయమునకు క్రొత్తభవనముకట్టి దాని ప్రవేశోత్సవమును జరిపించిరి. సాయంత్రము ౫ గంటలకు సభజరిగెను. శ్రీ పింగళి వెంకటరామారెడ్డి దేశ్ముఖు గారు అగ్రాసనక్షతివహించవలసియుండెను. కాని వారికి వ్యక్తిగతముగ వచ్చినందున రాజాబహద్దురు వెంకటరామారెడ్డి గారికి తెలిపి వారిని అధ్యక్షులుగా కోరిరి. అట్లే రాజాబహద్దురుగారు అధ్యక్షతవహించి నిలయమును స్థాపించి దానికినూతనభవనముకట్టించుటకు ముఖ్యకర్తలగు శ్రీ చంగి శేషగిరిరావుజాగిర్దారు గారిని శ్రీ అక్కిపల్లి జానకిరామారావుజాగిర్దారు గారిని చాలా ప్రశంసించి వారియుత్తమభాషాసేవను కొనియాడి వారిరూపపటములను బహిర్గతము చేసిరి. మరియు భవనమును కూడ తెరిచిరి. ఆ సందర్భములో వచ్చియుండిన మెహరలీ ఫాజల్ జంగ పాకోర కాంభాపతులను వారికి ఔదార్యమునకు వా విద్యా ప్రతిపత్తి మునకు వారిసర్వజనవరంగ్ కోసం నెమ్మకొనిరి. మొదటి సి. ఎచ్. రంగాచార్యులు గారి ప్రశంసాపద్యములు చదివిరి తర్వాత కొందరు ప్రముఖులు తమతమ భావములను సంక్షిప్తముగా తెలియజేసిరి. అందు ప్రథములు శ్రీ రూపాసాటి హనుమంతరావు గారు తర్వాత నిరువెంకటకేశవయ్యగారు తర్వాత ప్రతాపరెడ్డిగారు మాట్లాడిరి. శ్రీ కోటిమల్లి నాగేశ్వరశర్మ గారుపన్యాసించిరి గారు శ్రీమతి నీ కాపురూరి గారును కుసుమ గంటినీలా రామయ్యగారు కోదండరామారావు గారును ఉపన్యసించిరి.

రాజాబహద్దురు వేంకటరామారెడ్డి గారికి వేరే కార్యముండినందున వారిస్థానములో శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణారావు గారు సభనడిపించిరి.

శ్రీ మ్యాకరపు సుబ్బారావు గారు గ్రంథాలయనివేదిక చదివివినిపించిరి. అందుగా ఏడ్లకుండి గ్రంథాలయమువారుచేయుచున్న కృషికి సేవకులకు సాంత్వనమునకై చేసిన ప్రయత్నమును దానికి తోడ్పడిన ... శ్రీ చంగి శేషగిరిరావు గారును శ్రీ అక్కిపల్లి జానకిరామారావు గారును ... ౭౦౦ రూ॥ ... రాజానాయని వెంకటరంగారావుబహద్దరుగారు ౫౦౦॥లును శ్రీమతి రాణీ భాగ్యలక్ష్మమ్మ గారు (అమరచింత) రూ ౨౦౦, శ్రీ లెంక్మయ్య చిదురుపు (ఇనుపవర్తకులు, హైదరాబాదు) గారు రూ౩౦౦ శ్రీ నర్సా పాండురంగదుర్గయ్య (ఇనుపవర్తకులు హైదరాబాదు) గారు రూ౨౦౦ శ్రీయాంచాలరాఘవరెడ్డి గారు రూ౫౦లు దానముగ నిచ్చిరనియు ఇంకను చిన్నచిన్న మొత్తాలు చాలామంది ఇచ్చిరనియు యీ విధముగా గ్రంథాలయభవనము పూర్తి అగుటకు రూ౨౫౦౦ రూపాయలు వ్యయమయ్యెననియు తెలిపి వారికందరికిని కృతజ్ఞతలు పుష్పమాలాలంకరణములతో తెలిపిరి.

గ్రంథాలయముయొక్క స్థాపకుడు శ్రీ. పి. వి. నరసింహారెడ్డి గారుచే నియిచ్చియుండిరని తెలిపి వారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకొనిరి.

సభా ప్రారంభమందును అంతమందును ఇద్దరు సోదరీమణులు శ్రీమతి వరసమ్మ, సరస్వతీదేవి గార్లు కావ్యముగా శ్రీకృష్ణలీలాతరంగిణినుండి రెండుతరంగములుపాడి శ్రోతల నానందపరచిరి.

సభ ముగిసినతరువాత మంగళవాద్యములను (భజ త్రీలు) దూంచి ఇంతేగాక మొట్టమొదట శ్రీ. పి. నారాయణసత్యనారాయణగారు కేడ పఠనముచేసిరి. ఈ ఉత్సవమును జయప్రదముగా సాగించుటలో శ్రీ కొండా వెంకటరంగారెడ్డి గారు శ్రీ అక్కిపల్లి జానకిరామారావుగారు శ్రీ కొత్త వరప్రసన్నరావుగారును చాలా శ్రమచేసిరి.

గ్రంథాలయభవనము చాలా అందముగాను ఎత్తయిన ప్రదేశమందును మంచిపరిశుభ్రముగా అవతరణమందుకట్టబడి ది. వారిపల్లిలోని అందమునకు భూషణముగా కలదు.

కావలెను

ఇంగ్లీషు తెలుగు వచ్చినవారును లెక్కల అనుభవముకలవారున్నూ కనిష్ఠము ౧౫ సంవత్సరములపాటు లెక్కల (కీర్ది ఖాతాలు) వ్రాసినవారున్నూ పిల్ల నంతవరకు పెన్షనుపొందినవారు లేక వయోవృద్ధులును అగు ఒక గుమాస్తా కావలెను. అభ్యర్థులు స్వయముగా గోలకొండపత్రిక మేనేజరుగారితో వచ్చి మాట్లాడవలెను. జీతము ఆటుపై నిర్ణయింపబడును.

గోలకొండ పత్రిక

చిత్రభాను సం।।ర చైత్ర బ।। ౫ సోమవారము

క్రిప్సు రాయబారము

బ్రిటిషు ప్రభుత్వపక్షమున సర్ స్టాఫర్డ్ క్రిప్సుగారు భావిభారత రాజ్యాంగస్వరూపమును నిర్ణయించు షరతులను తీసుకొనివచ్చుటయు వివిధ భారతీయ నాయకులతో సంప్రతించుటయు తాము తెచ్చిన సూచనలను ప్రకటించుటయు, వివిధపత్రికలు నాయకులు తమ అభిప్రాయములను ప్రకటించుటయు పాఠకులకు తెలిసియున్నాము- అందరొక యెత్తు భీమ.డొక యెత్తు. భారతీయ రాజకీయవర్గాలన్నియు ఒక యెత్తు కాంగ్రెసుఒక యెత్తు' కాంగ్రెసు ఏమంటుంది అన్న విషయము భారత దేశమందే కాదు సర్వప్రపంచమందును చాలా ఆతురతో నిరీక్షింపబడుచున్నది. ఇంతవరకు విన్నవార్తలనుబట్టి కాంగ్రెసువారు దేశరక్షణను భారతీయులవశ మివ్వజేచేయనందున నిరాకరించినట్లు క్రిప్సుగారికి ముందుగా ఆంతరంగికముగా తెలిపిరని కూ దానిపైగూడా ఏదోవిధముగా సమాధానపడే వాలకం కనబడుతుందని కూ తెలియుచున్నది. ముస్లింలీగువారు కాంగ్రెసువారి నిర్ణయంకొరకు కాపెట్టుకొనియున్నారట! హిందూమహాసభయు సిక్కుసంఘమువారును పాకిస్థాను లక్షణాలే క్రిప్సుగారి రాయబారములో ఉన్నవని ఈభావిరాజ్యాంగాన్ని నిరాకరించినామని స్పష్టముచేసినారు. చాలాపత్రికలు క్రిప్సుసూచనలకు ప్రతికూలంగా వ్రాసినవి. మితవాదనాయకులును కొన్ని మార్పులైతేనే బాగుంటుందని సూచించినారు- ఇదియింతవరకు మనకు వ్యక్తమైన దేశీయాభిప్రాయము.

దీనిపై మాకు తోచినకొన్ని విషయాలను వెల్లడించుచున్నాము. క్రిప్సుగారు తెచ్చిన బ్రిటిషుపార్లమెంటులోని యుద్ధమంత్రికూటమువారి పంయుక్త నిర్ణయము పూర్వపు అగస్టు ౮వ తేది నాటి ప్రకటనకన్న ఎక్కువగా ప్రసాదించునదై యున్నదనుటలో సందేహము లేదు. కాంగ్రెసువారు స్వరాజ్యమును మరియు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును కోరుచుండిరి. క్రిప్సుసూచనలలో డొమినియను హక్కును ఇస్తూ భావికాలములో ఇండియాకు ఆంగ్లస్థానసహవాసము సరిపడనియెడల వేరైపోయ్యే అధికారమున్నూ ఇచ్చినారు. అయితే దానికిని స్వరాజ్యమునకును భేదములేకుండిన డొమినియను స్థానము అనటకమారుగా స్వరాజ్యము అనిచెప్పరాదా అని యెవరో క్రిప్సుగారిని నిలదీసిఅడుగగా అంతా ఒకటే, మాటభేదమేకాని అర్థభేదములేదని వారు స్పష్టపరచినారు. కాంగ్రెసువారు ఇంకొక విషయం కోరియుండిరి. భావిరాజ్యాంగ విధానమును మేమే నిర్ణయించుకొందుమనియు, పార్లమెంటుకందు దఖలుండకూడదనియు కాంగ్రెసు వారు కోరియుండిరి. అదేవిధంగా నేచేసుకొనుడని ఇప్పుడు బ్రిటిషు వారు తెలిపినారు. బ్రిటిషు వారికి ఇండియా అంటే ప్రధానంగా వ్యాపార లాభాలకుగాను ప్రత్యేకించుకొన్నట్టి విశాలదేశమని చాలామంది అభిప్రాయపడియుండిరి. అందుచేత బ్రిటిషువ్యాపారానికి మంచిసంరక్షణ బ్రిటిషువారు యేర్పాటుచేసుకొనియే తీసురని కొందరుభావించిరి. కాని యిప్పుడు క్రిప్సుగారు బ్రిటిషు వ్యాపారానికేమిన్ని సంరక్షణలు ప్రత్యేకతలు కోరరని చెప్పినారు ఇదినిజముగా బ్రిటిషు వారుచేసిన గొప్పత్యాగము, దీనికై వారి నెంత అభినందించినను లోపములేదు.

ఇదివరలో ఎన్నిమారులు బ్రిటిషువారు ఎన్నిమాటలుచెప్పినను మీకు డొమినియన్ స్థానమిస్తామన్నారు. వెస్టుమినిస్టరు శాసనబద్ధమగు డొమినియను స్థానముకే ఇస్తామన్నారు. అంతాబాగుందిగాని యెప్పుడిస్తారయ్యా అంటే యుద్ధమైనతర్వాత అనిఅన్నారు. యుద్ధముతర్వాతఅంటే "కాలోహ్యయంనిరవధిః" అన్నట్లుగా దానికొక పరిమితిలేకపోయెనేమయ్యా యుద్ధానంతరం ఏడాదికా రెండేండ్లకా ఐదేండ్లకా ఏదోఒకగట్టిమాటచెప్పండిఅని మరీకొందరపెట్టి విచారించగా విచారించగా ఎంతతొందరగాపీలైతే అంతతొందరగాయిస్తాములే అని అస్పష్టముగా చెప్పుతూవచ్చిరి. ఇప్పుడు క్రిప్సుగారి సూచనలో యుద్ధం ముగిసినతోడనే స్వరాజ్యమిస్తామన్నారు అదికూడా కొంకిపంగ్యముగానే ఉన్నదని కొందరునాయకులు ఈయనతో అన్నారు. యుద్ధంవిరామము అయినతర్వాత శత్రుదేశాలను వశపరచుకొనుట శత్రువులను నిరాయుధులుగాచేయుట, వారినుండి నష్టపరిహారము తీసుకొనే లెక్కలమదింపులుచేయుట, సంధిషరతుల బేరాలను సాగదీయుట ఈకార్యాలావమంతా ముగిసేవరకు రెండేండ్లైనా పట్టును కావున యుద్ధముముగిసినతర్వాత రెండు మూడేండ్లు కాచుకొని ఉంటే అంతఓపిక మాకుండదని కొందరునాయకులు చెప్పినట్లున్నది. అందుచేత "యుద్ధ విరామము" (cessation of hostilities) అయినవెంటనే మీకు స్వరాజ్యమిస్తామని క్రిప్సుగారు చెప్పినారు. ఇదికూడా మంచివార్తయే.

ఇంతవరకు అంతాబాగుంది. ఇక ఇందలిలోపాలను గమనింతము. మొట్టమొదటిలోపమేమనగా హిందూస్థానానికిచ్చే స్వాతంత్ర్యమంతయు యుద్ధానంతరమే. ఇప్పుడేమిన్నీ లేదు. ఇదివాయిదా హుండీ (Post dated cheque) అని గాంధీగారు చమత్కారముగా అన్నారు. అయితేదానికి సరియగు కారణమును క్రిప్సుగారు సూపినారు- ఏమనగా ప్రాణాంతకమైన యీ యుద్ధకాలములో జపానువారు సరిహద్దుపై విజృంభించుచు ఒత్తుకొనివచ్చేకాలములో స్వరాజ్యమున కవసరమగు ఎన్నికలు, మున్నగు చిక్కులన్నియు లాభకారియగుటకు మారుగా నష్టకారియగును. ఇప్పుడు భారతదేశమంతా మహోద్రేకముతో ఇదినాదేశము, నాకుస్వాతంత్ర్యమున్నది నాస్వాతంత్ర్యాన్ని నేను ప్రాణాలిచ్చి కాపాడుకొని తీరుదును అనుగాఢమగు శక్తితో శత్రువులను ప్రతిఘటించవలసిన సమయముకదా. ఇది సమంజసముగా ఉన్నది. కాని భారతీయులకు కేంద్రప్రభుత్వ మంత్రివర్గములో స్థానాలిచ్చి అట్టి వర్గము శాసనసభకు బాధ్యతవహించి నడగా చేయవచ్చునుకదా.

రెండవలోపమేమనగా క్రిప్సుగారి సూచనలలో ఇకముందు హిందుస్థానములోని వివిధరాష్ట్రాలు ఒక ఇండియన్ యూనియనుగా ఏర్పడును కాని అట్టియూనియను (సమిష్టిసంఘము) లో చేరుటకు ఇష్టములేని రాష్ట్రాలువేరుగా ఉండవచ్చును అట్లనుటలో ముస్లింలీగు వారు కోరేపాకిస్థానును మీరు వారికి ప్రసాదించినారన్న మాటయేకదా అని యొకరు క్రిప్సుగారిని విచారించగా "ఏమాత్రము అట్లుకాదు" (certainly not) అనిగట్టిగానే ఊదిపలికినారు. కాని క్రియలో అదేపరిణామము కనబడుచున్నది. పైగా ముస్లింలీగువారికిని హిందూమహాసభవారికిని సిక్కుమహాసభవారికిని ఏకవిధముగా పాకిస్థాను అనే అర్థము కలిగినది. కన్నిసంఘాలకు ఈభావన యెట్లుకలిగెను! అయితే ఒకమాట. గాంధిగారే ఇదివరలో ఈవిషయాన్ని గురించి యీ క్రిందివిధముగా అర్థమువచ్చు మాటలు వ్రాసియుండిరి "నేనుహిందూస్థానవిభజనను సహించను అయినాభావికాలములో ముస్లిములు వేరైపోతామని కోరితే వారిని ఏశక్తికూడా అడ్డుపెట్టజాలదు" ఒక వేళముస్లిములు అధికసంఖ్యాకులుగా హిందుస్థానినుండి వేరైపోతామని హఠముచేస్తే హిందువులు వారిని వద్దనివారితో ద్వంద్వయుద్ధముచేయవలసినదేనా? ఇష్టములేని కుటుంబభాగస్థులు వేరుపడుటకు అధికారముగలదు. కావున ముస్లింలీగువారి కోరికననుసరించి సింధు, సరిహద్దుసూబా, పంజాబు బెలుచిస్థాను ఒక పాకిస్థానుగాచేరితే చేరవచ్చును- బెంగాలుకూడా అందుచేరగలదా? వేరు పడురాష్ట్రాలు (Contiguous) ఒకే ప్రాంతమందుండవలెనని అన్నారు. అట్లనుచో బెంగాలుఅంతు చేరదు. ఇక పైచెప్పిననాల్గింటిలో బెలుచిస్థానము లెక్కాకుమాలేని యెడారి. పంజాబులో సిక్కులు ప్రాధాన్యముగా ఉన్నారు హిందువులును ఉన్నారు. అయినా యీ యుభయవర్గాలకంటే కొద్దిగా ఎక్కువసంఖ్యలో ముసల్మానులున్నారు. అయితే నూటికి ౪౦ పాళ్ళు పరరాష్ట్రప్రతినిధులు విడిపోవుటకుకోరితే ఆరాష్ట్రము విడిపోవచ్చునన్నారు. పంజాబులో ముసల్మానులు నూటికి ఇంచుమించు ౫౫ వరకున్నందున అందీసమస్య రాజాలదనుకొందుము. సింధురాష్ట్రమున్నూ, సరిహద్దుసూబాయున్ను ఇకమిగిలిన సూబాలు. ఈరెండును చాలచిన్నవి. ఈరెంటిలోను ఆదాయము తక్కువ వ్యయమెక్కువ ఇప్పట్లో తప్పువడివ మొత్తాన్ని కేంద్రప్రభుత్వ మిస్తుంది- ముందువేరైనతర్వాత యెవంత్తును? కేంద్రప్రభుత్వ మియ్యదు. ఇయ్యకుంటే వేరై యేమిలాభము? అది ముస్లింలీగు వారు ఆలోచించుకొనవలసిన ముఖ్యావిషయము. ఈకారణాలచేత పాకిస్థానము చ్చటాంటే బెదరవలసిన పనిలేదు. కాని హిందూసిక్కుసంఘాలవారు ఈసమస్యపైననే క్రిప్సుసూచనలను త్రోసివేసినారు. వీరినికూడా తృప్తిపరచే మార్గమేదైనా ఉంటే కాంగ్రెసునాయకులాలోచించవలెనని మాత్రము ఇప్పట్లో సూచించుచున్నాము.

ఈపాకిస్థానుతోపాటు మరెన్ని స్థానాలు ఏర్పడుకో అని కొందరికి భయమున్నది. అభయాన్ని జర్మనువారు పోగొట్టినట్లే అనుకొనవలెను. విడివిడిగా ఉండే చిన్నచిన్న రాజ్యాలకు ముందుకాలములో బ్రదికే అధారముకానరాదు- నార్వే, డెన్మార్కు, హాలెండు, బెల్జియం, యుగోస్లావియా, అల్బేనియా, లక్జంబర్గు, రుమేనియా, జెకోస్లొవేకియా-ఇవన్నీ జర్మనువారిచేత ఒలింపబడిన సంగతి అందరికిని తెలియును కావున భావిభారత రాజ్యాంగములో తాము వేరుగా ఉంటాములని చెప్పేధైర్యము కలరాష్ట్రముకానరాదు.

ఇకమూడవలోపము భారత దేశమందుండు ౬౦౦ దేశీయసంస్థానాల సమస్య. ఈసమస్య అన్నింటికంటె క్లిష్టమైనది. దేశీరాజులకును కాంగ్రెసుకున్నూ పొత్తుకుదురదు. మరివారికి బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారితో ఎక్కువగా పొత్తుకుదిరినను ఆప్రభుత్వశక్తి (Paramount power) క్రిందవారికి కొంతయిబ్బందికరబడుచున్నది- అందుచేతవారున్నూ అందోళనలో ఉన్నట్లున్నది- క్రిప్సుగారు తెచ్చిన సూచనలలో దేశీసంస్థానాలవారు భావిభారతయూనియనులో ఇష్టముంటే చేరవచ్చును లేకుంటేలేదు అని వారికిన్నీ స్వయంనిర్ణయసూత్రమువర్తింపజేసినారు. చాలావరకు దేశీసంస్థానాలు యూనియనులోచేరవు. అప్పుడు ౬౦౦ పైచిలుకుసంస్థానాలు వేరువేరుగా ఉండిపోవును, వారికి బ్రిటిషువారితో సంబంధముండదు వారిరక్షణార్థము బ్రిటిషుసేనయుండును. వారి యిప్పటిపరిస్థితిలో మార్పురాదు. ఈవిధానములో దేశీసంస్థాన ప్రజల అభిప్రాయాలకు అవకాశములేదు. ఇదొక గడ్డుసమస్య కాగలదు. ఇదెట్లు భావికాలమందు పరిష్కృతమగునో తెలియదు. భారతీయ దేశీయ సంస్థానాల సమస్య ఎంతకాలము తృప్తికరముగా పరిష్కృతముకాదో అంతవరకుస్వరాజ్యములో గొప్పలోటుగానే యుండును.

ఈవిధముగా క్రిప్సుసూచనలలో కొన్నిలోపాలు కనిపించుచున్నవి. కాని ఇవన్ని యెట్లున్నను ఇప్పుడేమాకున్నూ దేశరక్షణశాఖలోను సైన్యముపైనను అధికారముండవలెనని కాంగ్రెసుపట్టుపట్టినారనియు, ఇదివీలులేదని క్రిప్సుగారున్నూ, ఏఉలేకుంటే మాకువమిన్నీ వద్దులేఅని కాంగ్రెసువారున్నూ అంటున్నారని అంచెనా వేయబడుచున్నది. మొత్తముపై కాంగ్రెసువారు తృప్తిపడియుండిన యిదివరకే అమాటవారు చెప్పియుందురు. పూర్తిగా తృప్తిపడకుంటే అదికూడా యిదివరకే చెప్పియుందురు. అందుచేత యీదేశ రక్షణసమస్యపై వారు వివాదపడినారని ఊహించిన తప్పు కాకపోవచ్చును. యుద్ధకాలములో అనుభవముకల ఇంగ్లీషువారే రక్షణకు బాధ్యులైయుండుటసరియగుపద్ధతియే. కాని అందుభారతీయులను వారిప్రతినిధులను భాగస్థులనుగాచేయుట అవసరము కావున దీనిపై సమాధానపడుట భావ్యము. సమాధానము కుదరవచ్చునని సర్ క్రిప్సుగారే సెలవిచ్చినారు.

మొత్తముపై లోపాలులేనిదానసనేది? ఆలోపాలు క్రమముగా తీరిపోవలెను స్వతంత్రతయొక్క మూలవస్తువు (substance) లభించుచున్నది. సర్ క్రిప్సుగారు తమ రేడియో ఉపన్యాసములో చెప్పినట్లుగా గతమును మరచిపోవలెను. భావ్యభివృద్ధిని దృష్టిలోనుంచుకోవలెను. అందరును ఏకమత్యముతో వర్తించుకొనవలెను. పరస్పరవిశ్వాసము కలిగియుండవలెను. అవసరమగు సవరణలకు బ్రిటిషువారును కాంగ్రెసువారును సిద్ధపడవలెను- హిందూస్థానము ఇంగ్లాండు అమెరికా రష్యాదేశాలవలె స్వతంత్రదేశమై ప్రపంచనాగరిక జాతులలో గౌరవస్థానము లభ్యమైయుండుటకై ప్రతిభారతీయుడును ప్రయత్నించవలెను.

"తౌరక్యాంధ్రుడు"

మహబూబునగరముజిల్లా మహాసభ అమరచింత సంస్థానములోని బండ్రపల్లి అనుగ్రామంలో గతవారం జరిగెను. మాకువచ్చినవార్తలు నిజమగుచో అందు రెండువిచిత్రములు కనుపించుచున్నవి

ఒకటి ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శియగు దేవరకదిరె కిష్టప్ప అనువారు ఇంచుమించు ౧౩౦౦ రూపాయలచందా ద్రవ్యమును అపహరించినారనుట.ఇదిసత్యమగుచో దీనికిబాధ్యులెవరు' ప్రజాహిత సంస్థలను నడుపుపెద్దలగుఆంధ్రమహాసభా నాయకులు జవాబిత్తురుగాక.

రెండవది అధ్యక్షులగు శ్రీయుత మందుముల రామచంద్రరావుగారు తమ మాతృభాషనుగురించి చెప్పిన ముచ్చటవారిట్లనిరని మావిలేఖకుడు తెలిపినాడు.

> " నేను ఆంధ్రముతోసహా ఉర్దూకును ప్రాముఖ్యత నిచ్చుచున్నాను. నా తండ్రిగారు నాకిట్లుబోధించియుండిరి. మీరు ఉర్దూను చదువవలెను. ఆంధ్రముచదివి ఇతరులకు భట్టరీతి పొగడవలసిన పనిలేదు, ఉర్దూచదివి ప్రభుత్వోద్యోగము చేయవలెను. నన్ను ఇతరాంధ్రులు తౌరక్యాంధ్రుడని ఎగతాళిచేసినను ఫర్వాలేదు నాపిల్లలకు నేను ఉర్దూ నేర్పుదును. ఆంధ్రముకన్న ఉర్దూకు నేను ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇచ్చుచున్నాను. నా రాష్ట్రీయభాషను అభ్యసించినందులకు నేను గర్వపడుచున్నాను "

స్వవిషయములో ఎట్లు ఆలోచించుకొన్నను ఎట్లు ఆచరించుకొన్నను ఎవరికిన్ని ఆక్షేపణ కించిత్తుకూడాలేదు- ఇతరులకు బోధించితే మాత్రము సంపూర్ణముగా ఆక్షేపణముకలదు-ఎనిమిదవ ఆంధ్రమహాసభలో, చనిపోయిన రాష్ట్రేతరాంధ్రులనుగురించిన విషాదతీర్మానమును పడగొట్టించినది మన బండ్రపల్లి అధ్యక్షులవారేకదా! పైనుదహరింపబడిన వాక్యాలువారివేనా అని ఆశ్చర్యము కలుగుచున్నది.

మల్లీ ఈ రాసీలు

గతసంవత్సరము గుల్బర్గా, మహబూబునగరు అత్రాపుబల్దాజిల్లాలలో ఈ రాసీల దుండగాలను గురించి మాపత్రికలోచాలా వార్తలువచ్చెను. అందుపై ప్రభుత్వమువారు ఈరాసీలను రాష్ట్రహద్దులుదాటించినారని తలచితిమి. ఇప్పుడు మరల ఓరుగల్లుజిల్లానుండి వీరిఘోరదౌర్జన్యాలను గురించివినుచున్నాము. ఇతరుల ఆవులను దూడలను బలవంతముగ తెంపుట, ఇతరులను కత్తిచూపి భయపెట్టి పైకమువసూలుచేయుట, ఇతరులచేలలో ఉండినపంటను ధ్వంసముచేయుట ఇవన్ని యేశిక్షాస్మృతిప్రకారంగొప్ప నేరములు. ఇట్టి ఆతతాయినులను పోలీసువారు పట్టుకొని చాలానుచేసి శిక్షయిప్పించు సంగతి వినినాముకాని ఇట్టినీచులవెంట పోలీసు వారుండుట వారియెదుట గ్రామాలవారికి నష్టముకలుగుట అందుపై యేమిన్ని చర్య తీసుకొనకుండుట ఇదంతయుచాలా చిత్రముగా ఉన్నది. ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి ఈరాసీలకు ఇంతవరకు శిక్షయిప్పించలేదు. ఈరాసీలు నిజముగా యిట్టికార్యాలుచేసినట్లైన వారివెంటనుండిన పోలీసువారు ఇదంతయుచూచుచు ఊరకుండినవారైన అట్టిపోలీసువారిని మొదలు డిస్మిస్ చేసి వారినికూడా విచారించి వారికి మొదలు శిక్షయియ్యవలెను.

మరి మనపిరికి తెలంగానావాముల చర్యల నేమనవలెను? బెదరించినవారికంతా ముడుపులు చెల్లించుకొనవలెనని ఏశాస్త్రములోఉన్నది, ఏఖానూనులో ఉన్నది. ఇట్టి పిరికితనమును వారెన్నడు వదలుకొందురో ఏమో?

బండ్రపల్లి లోకల్ ఫండు పాఠశాల

బండ్రపల్లి ౨౪-౩-౧౯౪౨-

ఈగ్రామము అమరచింతసంస్థానములో చేరినది-(క్రిష్ణాకోడ్కురుపోవు రైల్వేకిక్కు దారిలోనున్నది-ఇచ్చటపూర్వము అంజుమన్ పాఠశాలగా నున్నది-లోకల్ ఫండు పాఠశాలగా ఏర్పాటుచేసినారు-ఈపాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడు మహమ్మదీయుడు ఇచ్చట మహమ్మదీయ బాలబాలికలు తక్కువ-ఈపాఠశాలలో పాఠములు ఉర్దూ భాషలో పెట్టబడియున్నవి-దీనికి ప్రత్యేకస్థలము ఏర్పాటుచేయబడలేదు- ఈ పాఠశాలకు విద్యాశాఖవారైన ఉపకరించే నాతిరు రుణకుపుంస్థానపు కాంట్రాక్టు కలిగిన జేసీ కాలమునకు ఈ శాఖకుఈపాఠశాలకై దేవాలయమునకు ప్రత్యేకస్థలము ఏర్పాటు చేసియుండలేదు- సంస్థానమువారుదీనిపైశ్రద్ధవహించి ప్రత్యేకపాఠశాలఏర్పాటుచేతురుగాక.

నవమాంధ్రమహాసభాహ్వానసంఘము

ఓరుగల్లు

నిజాంరాష్ట్ర యావదాంధ్రజనులకు తెలియ జేయునదేమనగా నవమాంధ్రమహాసభ ఓరుగల్లు జిల్లాలో ధర్మవరము గ్రామములో జరుపుటకు నిశ్చయించబడినది- సాంప్రదాయానుసారము సభానుబంధములుగా, దేశీయవస్తువులప్రోత్సాహము కూడ సంగ్రహింపబడును. కావున ఆస్మద్దేశమునందు శాస్త్ర, పారిశ్రామికులందరుకనుచే కనిపెట్టబడిన వస్తుసముదాయమును నిర్ణీతదినములలో సభాస్థలమునకు తెచ్చి ప్రదర్శింపజేయవలయునని కోరుచున్నాము-

పైచెప్పినవిధులందరు తాంటు శేవసేవలను తమచే కనిపెట్టబడిన వస్తువిశేషములను ఆహ్వానసంఘమునకు స్వయముగా గాని, లేక తాలూకా జిల్లా సంఘములద్వారా గాని మాకు తెల్యబరచవలయును-

తేదీలునిర్ణయించి ప్రకటించబడును- దొరకవలసినవారిలిక్షగొనబడును-

వస్తువులను తెచ్చెడి పారిశ్రామికులకు జిల్లా సంఘముల అభిప్రాయముప్రకారము ప్రయాణ ఖర్చులు ఆహ్వానసంఘమునుండి యిప్పించబడును. ఇదిగాక వస్తుసముదాయమునకు ఉచితముగా బందీరియిప్పించబడును.

ఇట్లు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు,
మా. రామకోటేశ్వరరావు.

జోగీపేటవార్తలు - విషాదము

(౬-౪) చైత్రశు||శుక్రవారము

శ్రీమాన్ మహోపదేశకు శివచంద్రగారు హుమ్నాబాద వద్ద శివైక్యముచెందినందుకు ఆర్యసమాజభవనములోని సత్సంగములో శోకసభగావించి వారుచిన్నవాటినుండియుసమాజమునకు చాలాసేవచేసినందున వారిఆత్మశాంతి కై యని ఈశ్వరుని ప్రార్థించిరి-

మాతృభాషాదినము

చైత్రశు౧౦ శుక్రవారమురాత్రి ౫౦-౬-౪లకు ఆర్యసమాజమందిరమున హవనానంతరము శ్రీక్షా కే ద్రగారు ఈశ్వరభజనగావించిరి. తరువాత ఆర్య ప్రతినిధిసభ అనుమతిచే శ్రీబసవమాణయ్య అధ్యక్షతలో సభప్రారంభించిరి. సిద్ధాంతరత్న ఉపదేశకగారు మాతృభాషవలన యేయేలాభములు విపులముగా తెలిపిరి-శ్రీమదల్కర్ గోవిందరావు గారు ఉపన్యసించిరి-

ఆదర్శవివాహము

చైత్రశు||౧౧ అంగడ్పు కొత్తపల్లు వాస్తవ్యులగు చిటుపోటురామయ్యగారి కొమారుడగు చి|| తిరుపతయ్యకు మిర్యాలగూడెం గ్రామకాపురస్తులగు శ్రీ చెద్ద పెద్దయ్యగారి కొమార్తెయగు వెంకట రామమ్మను ఇచ్చి అంగడ్పులో మిర్యాలగూడ ఆర్యవైశ్యశ్రీ పునర్వివాహ సహాయసంఘమువారి యాజమాన్యమున శ్రీమాన్ ఉదుత్తురుస్వామి రాయ శాస్త్రి గారి పౌరోహిత్యమున అతివైభవముగ జరుపబడెను.

చిత్రవధ

హైదరాబాదు దక్కన్ ౨-౪-౪౨

మెదకుజిల్లా కల్చగూరు అనే గ్రామమునుంచి ఒకవిలేఖకుడు చిత్రభాను ౨౧-౬-౫౧ తారీకు గల ఉత్తరములో యీక్రిందివిషయమును చేరుమాకు తెలిపినాడు-ఏమనగా

మునగాలతో బిపేట పట్టీసంఘములో చేరిన మాదవపురంఅను గ్రామములో పార్వతీ పరమేశ్వర నిగట్టదేవాలయముముందట ఒకమనిషి చచ్చిపడియున్నాడు-అతడుకోనపురం గొల్లవాడట-వాని నిఎవరో ఒక్కచేయి, కాలోకి దేవునియెదుట పెట్టిపోయిరట-హంతకులెవరో తెలియలేదట-పోలీసువారుపరిశోధనచేయుచున్నారట. విలేఖకుడు మాకు వార్త తెలుపుతేది నాటికిది జరిగినమాసముదిన ములయినట్లు తెలుపుచున్నాడు.

కొలనుపాక

(విలేఖరి) ౨౩-౬-౫౧

౧౫౫౧ ఫసలి సంవత్సరము ౧౩౫౧ లోని జనగామస్థానికులు చైత్రశుద్ధ పాడ్యమి మొదలుకొని శ్రీరామనవమివరకు నవరాత్రులు జరిపి సేవలు తీయుచున్నట్లు జనగామతహశీల్ దారువకు వినతిపత్రముద్వారా తెలుపుకొనిరి-వానిపై (౧౧౦౪) సంఖ్యగల ఆజ్ఞద్వార సేవలొత్తగలియబడుచున్నందులకు పనిపోవు దినములు మొదలే తెలుపుకొనవలసియుండెనని తహశీల్ దారుగారు తెలిపిరి-ఆజ్ఞప్రకారము అనుమతికై ప్రత్యేకవినతిపత్రముపుకొనిరి. తహశీల్ దారుగారు నవరాత్రులుజరుపుకొనుటకుమాత్రము ప్రత్యేక అనుమతిగొనవలసినపని లేదనియు అవరణమును రోడ్డునకుసంబంధమున కార్యము జరుపుకొనుటకు ప్రతివానికినిసంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కలదనియు [౨౫౨]సంఖ్యగలఆజ్ఞద్వారా తెలిపిరి-స్థానికులు యేవాటిఆటంకములుకలుగవోదనికలంచి నవరాత్రులు జయప్రదముగజరుప యత్నములు చేయుచుండిరి-స్థానిక పోలీసుఅమీనుగారు కార్యకర్తలగు శ్రీకామేశ్వరరావుగారినిపిలచిఉలాంటిపనులుచేయగూడదని మందలించిరి- నవరాత్రులుజరుపుటకు మంటపనిర్మాణము జరుపుచుండగా పోలీసువారు ఆటంకములుకల్పించిరి-ప్రజలుతిరిగి తహశీల్ దారుకు తెలుపుకొనిరి-దానిపైతహశీల్ దారుగారు పోలీసునుండి యేలాటిఆటంకములు కలుగకుండచేసినందులకు స్థానికులుతహశీలుదారు గారి న్యాయశీలమును కొనియాడుచున్నారు.

దీర్ఘకాలమునుండి జనగామ యువజనగ్రంథాలయము నిద్రావస్థయందుండెను- స్థానికయువకులుదానినిపునరుద్ధరించి నడపుచున్నారు- త్వరలో దానిప్రారంభోత్సవము జరుపుటకు యత్నములు గావింపబడుచున్నవి.

చందాదారులకు సూచన

చందాదారులను పత్రికాపాఠకులును ఎన్నోవిషయాలనువిచారించుచు జాబులు వ్రాయుదురు పత్రిక సరిగా చేరలేదనికొందరు వార్తయొకటి యెందుకురాలేదనికొందరు గ్రంథాలయాలుస్థాపించితే ప్రభుత్వమువారి సెలవవసరమా అనునట్టి ప్రశ్నలువేయువారు కొందరును, అముకగ్రంథమెక్కడ అభ్యమగునని కొందరును ఈవిధముగా వ్రాయుచుందురు- సెలవుకట్టిజాబులు ఒకనూరైనావచ్చుచుండును-కానిసరి జబాబుకార్డులను పంపక-పంపనిదిప్రత్యుత్తరము దొరకదనిపలుమారు పత్రికాముఖమున తెలిపినాము-మరోకసారి తెలుపుచున్నాము. జవాబుకోరువారందరు జవాబుకార్డును పంపవలెను-

మేనేజరు,
గోలకొండపత్రిక.

(తెలంగాణ)

శ్రీ త్యాగరాజ మహోత్సవము.

నేటి బీరకాయ

హైదరాబాదుపట్టణములో జరుగు త్యాగరాజోత్సవాలుతిలకించి సంగీతవాయిద్య గానకళలను వీనులవిందుగా విని ఆత్మానంద కందళితులమౌకావలెననికూతూహలపడి ౨-౩సంవత్సరములుగా మిత్రులముప్రయత్నించి విఫలమనోరథులమైతిమి.

ఈసారియెటులైనా అధమపక్షం మొకరోజైనా వెళ్లి యీప్సితమునీడేర్చుకొనవలెననితలంచి చివరకొకాజెళ్లితిమి-

కాని, యొకఅనందమనుభవింపవలెనను యభిలాషతో బయలుదేరినామో అంతటి యాశాభంగముతో యిల్లు చేరుకొంటిమి- యింటిపేరునస్తూరివారు-యిల్లంతాకబ్బిలంవాసన అన్నట్లు, పేరు త్యాగరాజోత్సవమే కాని కార్యక్రమములో మచ్చునకొక్క- త్యాగరాజకృతైనావుండేట్లు-ఆ మహామునిమాతృభాష ఆంధ్రమునకైనా స్థానమున్నదాఅంటే అదీనున్నదే-ఇక త్యాగరాజమహోత్సవమంటే అర్థమేమిటో మాకుబోధపడుటలేదు.

మొదటిఅరుకోజుల కార్యక్రమ మెటుజరిగినదోకాని చివరిరోజు చరిత్రయిది.

కర్తచింతామణి త్యాగరాజకృతులకును ఆయనమాతృభాష యాంధ్రభాషకేగాక. ఆయనయారాధించినసంగీతకళలోని యితరకాకతులకును గౌరవస్థాన మొసగకలెనిన దికాని యొక్క-భాగము కార్యక్రమ కృతులకు ప్రాధాన్యతనొసంగి జనమెంటు యితరములకుస్థాన మొసగుట న్యాయము-

అటులగాక, త్యాగరాజమహానుభావునికృతులకును-భాషకును-యేవిధమైనసంబంధములేని కార్యక్రమమునిర్ణయించి రోజంతాదానితో నేప్రొద్దుపుచ్చుటకంటె, వకవాటికార్యక్రమములో,యిద్దరుమగుగు-విద్వాంసుల నియమించుట చాలా అశ్లీలముగానూ, రసవంతముగానూ సభ్యులకుఅనందకరముగానూ యుండును.

యీపద్ధతి పాటును మాకేకలిగినదా అంటే మాయెదుట కూర్చొనియున్న తమిళ స్త్రీలును "యివేమికఠినాత్మపాటలు-వకటైనా అర్థముకాదు-అందములేదు, పెంపలను వెళ్లిపోవున్నా ను-వల్లగానితగిలి వాయి గానుందును"అనితమలో తాము ముచ్చటించుకొనడము- మరికొందరు పురుషులను యీకార్యమే మన్నుచింపుట కనుగొని, మాయభిప్రాయము సరియైనదని నిశ్చయించినాము.

అసులరాజయ్యగుప్త,
తిరుమలగిరిబజారు.
(దక్కన్)

మున్నూరుకాపుచరిత్ర

ఉత్తమరచనకు బహుమానము

అఖిలభారత మున్నూరుకాపు మహాసభయొక్క ఆహ్వానసంఘమువారు మున్నూరకాపుచరిత్రను చారిత్రికాది నిదర్శనములతోసహా వ్రాసి యిచ్చినవారికి ౧౧౬ రూ|| హాలీలు బహుమతిగా ఇచ్చుటకు నిర్ణయించుచు ఈక్రిందినియమములను ఏర్పాటుచేసినారు.

(౨)మున్నూరుకాపు చరిత్రయొక్క రచన తెనుగులో ఉండవలెను. అది ౫౦ అచ్చుపుటలవరకు ఉండవచ్చును.

(3) దానిని ఏప్రిల్ ౨౫ తేదిలోపల హైదరాబాదు గోలకొండ పత్రికాలయములో "కార్యదర్శి, మున్నూరుకాపు మహాసభ ఆహ్వానసంఘము" అను విలాసమునకు పంపవలెను.

(౪) వచ్చిన రచనలలో ఉత్తమమేదియో ఆహ్వానసంఘమువారిచే కోరుకోబడిన ముగ్గురుపండితులు నిర్ణయింతురు. అట్టినిర్ణయములో ఉత్తమమైన రచనకు ౧౧౬ రు హాలీలియ్యబడును.

(౫) దానిని ముద్రించి ప్రచురించుటకును అమ్ముటకును కాపీరైటు హక్కులన్నియు ఆహ్వానసంఘమువారివిగాని వారివలన వహింపబడినవారివిగాని అయియుండును.

(౬) పరీక్షకుల అభిప్రాయములో ఏదియు ఉత్తమముకాదనినిర్ణయమైనబహుమానము ఇయ్యబడదు. అట్టిప్రతులును వాపసు ఇవ్వబడజాలవు.

(౭) రచనలో చరిత్ర, శాసనములు, కావ్యాదులలోని హవాలాలు, కైఫీయత్తులు మున్నగు ప్రామాణికమగు ఉదాహరణములు స్పష్టముగానుండవలెను-

ఇట్లు,
మున్నూరుకాపు తృతీయమహాసభ ఆహ్వానసంఘము

సైనికుల అల్లరులు

బొంబాయిలోనున్న మార్చి తేదీన సియాల్‌కోటులో సాలావ్యాసదర్ గనిమామలో సైనికుల్లురాళ్లు రువ్వుట, కొట్లాటమున్నగు అల్లరులను చేసినట్లు "ట్రిబ్యూన్" పత్రికలో వ్రాయబడుచున్నది. రెండు రోజులనుండి ఆయా తాలూకాలలో చదువుచుండిన యున్న విద్యార్థులు అనుమతిలేకుండా బలపురముసాలాకీసదర్‌లో ఉండుటకు వచ్చియుండినపుడు ఇద్దరు సైనికులు అతనిపైబడి కొట్టి అతనిని ఎత్తుకొని పోయిరట. ఆవిద్యార్థి యొక్క వెంట్రుకలను లాగుతూ కొట్టగా అతని సోదరులు బయటికి వచ్చి అబాలు విడిపించుకొనిరట

టపాటిక్కెట్ల హెచ్చింపు

ఈనెల ౧౫ తేదినుండి భారతదేశములో ఎక్కడికిగాని వ్రాసిపంపించేవరకు బాబులపై మొదటి తులమునకు పూర్వమువలె ఒకటి కానీ పావలా పాయికే ఎంత బరువుకలిగిన టిక్కెట్టును అంటించి పంపవలెను నిబంధనలకు వచ్చినది. ప్రతిఅదనపు తులమునకు పూర్వమువలెనే ఒక పాయి ఉండును

భారతదేశరక్షణకు నెహ్రూగారి సూచనలు

పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూ గారు "డెయిలీ ఎక్స్‌ప్రెస్" అను ఆంగ్లదేశపత్రిక యొక్క ఢిల్లీ విలేఖరునికి భారతదేశమందు ప్రతిపట్టణములోను జపానీయులను ప్రతిఘటించుటకు విధానములను ఈ విధముగ తెలిపిరి.

ప్రతిప్రాంతమున్ను పరాపేక్షలేకుండ ఆహారమును జాగ్రతచేసికొనవలెను. శత్రువులు వచ్చినపుడు అల్లరులు జరగకుండ ప్రతిప్రాంతము ప్రాంతీయమునకు రక్షణ నేర్పాటు చేసికొనవలెను- అందరును ఐకమత్యము కలిగియుండవలెను.

ఇండూరులో అస్పృశ్యతానివారణ

ఇండూరు మహారాజు గారు ఇండూరులో హరిజనోత్సవమును మార్చి తేదిన ఏర్పాటుచేసినవారలకు ఒక సందేశము పొసగినారు అది హోల్కారు ప్రభుత్వము వారి మార్చి తేదినాటి గెజెటులో ప్రకటించబడినది. అది చూడదగినది- ఆరిఅస్పృశ్యతను విసర్జించినట్లు ప్రకటించినటువంటి ప్రథమసందేశముతో సమానముగనున్నది. ప్రారంభవాక్యములలో మహారాజు గారు ఈసమస్యను ఏవిధముగా భావించుచున్నది నిరూపణకాగలదు, ఆవాక్యములిట్లున్నవి.

"నేనుకూడ నీనాటి హరిజనదినమున పాల్గొనగలుగుచున్నందుకు చాలసంతోషముగానున్నది అనేక శతాబ్దములుగా సవర్ణహిందువులలోని సనాతనులు అన్ని విధముల బాధలను భరించిన ఈ తెగవారి క్షేమమునందు నాకు గాఢమైన శ్రద్ధ ఏర్పడియున్నది- రాము పొందితమును గ్రహించక అసవర్ణులు తమ దేశమునకేగాక, మానవులకందరికి చాల అన్యాయముచేసినారు, నేను మటుకు హోల్కారు సంస్థానమందు ఈ దోషము ఉండుటకు ఒప్పుకొనను- దానిని తొలగించుటకై గతకాలములో ఒక ప్రకటన చేసియుంటిని. దానిచే అంటరానివారలనబడువారలకు మనలో తక్కిన అందరికిని ఉండే స్థానము ఒసగబడినది- నా సంస్థానములో వారి సాంఘిక పరిస్థితులను బాగుచేయుట కెక్కువరాదగినది తపనచేయుచున్నదని తెలిసికొనుటచే నాకు సంతోషమైనది. ఈరంగములో చేయవలసినది ఇంకను ఎంతయోయున్నది ఈ ముఖ్యకార్యమును ప్రజాక్షేమమునందాసక్తి కలవారందరికిని సిఫారసుచేయగలను. మనమునన సంఘమునందు ఐకమత్యమును నెలకొల్పిననేగాని ఈదేశములో ప్రజాస్వామిక సిద్ధాంతముల ప్రకారము రాజకీయవ్యవస్థ చేయుట అసాధ్యమని నాచేతనైనంతగట్టిగా నేను చెప్పగోరుచున్నాను దీనిని సాధించుటలో మనము మొదట మనపని అంటరానితనమును అస్పృశ్యతను తొలగించవలెను"

హరిజన్.

ప్రభుత్వఉద్యోగులకు బ్రిటను రక్షణ

మార్చి తేదిన సర్ స్టాఫర్డు క్రిప్సు గారు నేడు ఉదయం పత్రికాప్రతినిధులతో ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చిరి

అంతా ఒకసమస్యరానికి వచ్చి ముక్తకంఠంతో ఎదిరిలడిగి తెలిసికొనుటారుగదా, మార్పులో అంతా ఒకవిషయమై ఏమన్నా అడిగినారా. అనగా ఎవరేమడిగినా "రక్షణ శాఖ" మాట మాత్రం భారతీయునిపరం చేసేది లేదని, దానికి "నాస్తి" శబ్దమే చెప్పవలసి ఉంటుందనీ, క్రిప్సుగారన్నారు.

సంస్థానాలన్నిటిని కలిపి ప్రత్యేక యూనియనుగ చేసే సంకల్పం లేదనిరి.

ఐరోపీయవర్తకుల వాణిజ్యరక్షణలు భావిరాజ్యాంగంలో ఒకషరతుకాదనిరి- భారతవర్తకుల రక్షణలు భారతప్రభుత్వానివే- ఉద్యోగులవిషయములో ఐరోపీయులైనా, భారతీయులైనా ప్రభుత్వం మారినంతమాత్రాన ఉద్యోగం పోవుటకు వీలులేదనిరి-దీనికి బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు బాధ్యతయుండుననిరి:

ప్ర-సంస్థానప్రజలు అని మీరువాడినమాటకు అర్థమేమి?

స-బ్రిటిషుప్రజలు అనేమాటకు ఏమిఅర్థమో సంస్థానప్రజలు అనేది అదే అర్థం ఇస్తుంది- బ్రిటిషు, ఐరిషు, వెల్సు ప్రజలవలెనే-

ప్ర-మతము, జాతి ఒకటేననే అభిప్రాయంతో మీరువాడినారా? మతం ఏదైనా, జాతి ఏదైనా నాభావ్యత్వము తెలును-రెండువర్గాలకు చెందినవారు రెండుజాతులకు చెందనవసరంలేదు-అయినను అందులో ఒకరికి ప్రత్యేకమతం ప్రత్యేకజాతి ఉన్నదనుకోవచ్చు

ప్ర-స్వపరిపాలన అని ఉపయోగించేటువంటి స్వరాజ్యంఅంటే అందరికీ తెలుస్తుందిగదా-

స-మేము వాడేపదం ఒక్క ఇండియావారికేగాక బ్రిటిషువారికి, అధినివేశాలవారికికూడా తెలియవలెను-పూర్ణమైన స్వపరిపాలన, అంటే స్వరాజ్యమనే అర్థం- రెండూ భిన్నంగావు.

నిజాంరాష్ట్ర నవమాంధ్ర మహాసభ

హనుమకొండనుండి ఏప్రిల్-౫-తేది ఈ వార్త పంపబడినది- నిజాంరాష్ట్ర నవమాంధ్ర మహాసభ ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శిగారు తెలిపినారు-

హైదరాబాదు నవమాంధ్రమహాసభ ఈ సంవత్సరము ఓరుగల్లుమండలమున ధర్మవరము గ్రామమునకు దగ్గర జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది- ఆహ్వానసంఘము ఇప్పటికి పనులు ప్రారంభించినది. సభామంటపము ఈ రెండుమూడు రోజులలో నిర్మించుట ప్రారంభింపబడును బహిరంగసభకొరకు ఒక పెద్దమండపము సుమారు పదివేలజనము కులాసగ కూర్చుండుటకై కట్టుటకు ఏర్పాటుచేయనైనది. ఆంధ్రమహాసభ కార్యకర్తలు గ్రామములయందు పర్యటనము జరుపుచున్నారు- గ్రామాలలో మా కార్యకర్తలకు చూపించు ఔదార్యము మరియు వారికొసంగు స్వాగతము చాల ప్రశంసనీయము,

యారానీల దుండగాలు

హన్మకొండ, ఏప్రిల్-౩-౪౨

నవమాంధ్రమహాసభకు విరాళాలు వసూలు చేయునిమిత్తమై నేను, శ్రీ ఉదయరాజు రాజేశ్వరరావు గారు, మరికొరులు వరంగల్ తాలూకాలో గ్రామములలో పర్యటనము చేయుచుండగా ప్రతిగ్రామమునుండి రైతులు వచ్చి మాతో మొరపెట్టుకొనిరి-ఆమొరయేమనగా యారానీలు వారి గ్రామాలకువచ్చి నిర్బంధముగా తాముకోరినన్ని రూపాయలు ఇవ్వవలెననియు యీయకున్న వారలహింసించెదమనియు చెప్పుచు, రూపాయలు వసూలు చేసుకొనుచున్నారు-గ్రామోద్యోగులు యారానీల దుండగాలకు భయపడి అందరినుండి వసూలుచేసి వారికిచ్చి పంపుచున్నారు- ఒక గ్రామములో ఆవుదూడను కోసితినిరి- మరొక గ్రామములో మరికొన్ని చేసినట్లు పూర్తిగా నాశనము చేసినారట అగ్రామ పురప్రముఖులు మాతో చెప్పినారు-కరువుకాలములో గ్రామాలలో యిట్టి అత్యాచారాలు జరగడము చాలావిచారము- కొన్ని గ్రామాలలో మేము విచారించగా వారినుండి పోలీసువారుకూడ ఉండిరట-ఇదియెంతవరకు సత్యమో?

ప్రభుత్వమువారు యీవిషయములో శ్రద్ధతీసుకొనక గ్రామవాసులకు చాలాకష్టము గానుండును-ఈ యీరానీలు ఈసంవత్సరములో ఇటుచేయుటకు పర్యాయము- ప్రభుత్వమువారితో మనవి చేయునది ఏమైనంతత్వర - వీరిని మనరాష్ట్రమునుండి యుటకుపంపి గట్టి రైతుల రక్షణ కలుగును

ఇట్లు
ఉట్కూరి హాయగ్రీవాచార్యులు.

నాల్గవ మహబూబునగరం

ఆంధ్రమహాసభ

బంద్రపల్లి,
ది, 25-6-51 ఫ.

ఈమహాసభకు శ్రీయుత రావాలగంగిరెడ్డి ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగను, కేవలకిషనన్ ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొని ఒడి యుండిరి ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు ప్రయాసపడి కలిసము రు. (౧౫౦౦) రూపాయలు ప్రోగుచేసి, కార్యదర్శియొద్దయుంచెను, అట్టిరూపాయల లె క్క జిల్లాసంఘమునకు చూపించక, జిల్లా కార్యద ర్శివిర్ని ధకెట్టగా ఒకవిందమునువుపాడి, ఉల్లి గడ్డ ఒకడబ్బాయుంచినూ కొలందకేసినాడు ఆహ్వా నసంఘాధ్యక్షునియొద్ద ఉన్న ఒకవందరూపాయ లుమాత్రముచిక్కినాయెను లెక్కనరకం ఏమైన దో తెలియదు.

జిల్లాసంఘకార్యదర్శిగారు శ్రీ, పి హనుమంతరా వుగారు శ్రీజానపాటిసత్యనారాయణగారి సహా యమున కొందరుమహబూబునగర ఆంధ్రయువ కులతోడ్పాటుతో సభామంటపమును, వంటశాల యు, భోజనశాలయు, నిర్మాణముచేసిరి అన్ని యుపకారములకు సమకూర్చిరి.

తే 24-6-51ఫ శనివారమునాటి రాత్రి గం౮ గంటలకు బస్సుపైమహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీ మందుముల రామచంద్రరావుగారు, నగరమునం చికయుచేసిరి. వారితో మహబూబునగరఆం ధ్రనాయకులు శ్రీనందగిరివేంకటరావుగారును శ్రీ యుం. నారాయణరావుగారునువిచ్చేసిరి. వారంటి ర్లు, జిల్లాసంఘకార్యనిర్వాహకవర్గము, ఆహ్వానసం ఘాధ్యక్షులు, పుష్పహారములతో సభాధ్యక్షులవా రినిఅలంకరించిస్వాగతమొసగిరి-వాలంటీర్లుతోబడి డిస్సైప్లిన్ చూపించి ఊరేగించిరి

ఆదివారము ఉదయము గం౮గల నుండి వెంకటపతిశేఖము శ్రీమతి త్రిపురగడ వారిప్రా ర్ధనతో ప్రారంభింపబడెను.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు జానపాటివారు పుష్పహారములతో సత్కరించిరి వారలకు కార్యద ర్శి, ధనమునుసహాయించినంగతిని తెలుపుచు విచారమువెలిబుచ్చిరి సభకొలనగనోపు అనకర వంటకములకూర్పుమహాసభవారితో తమాషాచేసుకొ నిరి. తర్వాతసభ ధ్యక్షులగు శ్రీ యుం. రామచంద్ర రావుగారు మనమున్న సభక్వామావారితో సహా కాంతిభద్రతలకొరకు ఏర్పాటుచేసుకొనవలయు ననిరి. హిందుముస్లిములు అన్నదమ్ములవలెసుఖ ముతోనుండి రానున్నమంచికాలమును ఎదురుచూ చుచుండవలయుననిరి

ఇటీవలకాలములో ఖాద్యకిందిభూమియ న్న మాకిఇంత్యాకలును చేయుచున్నారు గతసం వత్సరమునకెక్కె మాఫీఇచ్చినవారి కొను మననిరి.

ఆంధ్రోద్యమమునకుగూర్చి బోధిస్తూ పల్లె టూర్లలోపాఠశాలలు గాని, వైద్యాలయములు గాని ఏర్పాటుచేయవలెను నగరములలో ఏర్పాటు చేసినవైద్యులకేమి యుపయోగకరము గాదనిరి. పల్లెలఆయుర్వేదముద్వారాచికిత్స చేసి నచోగుండునుకాని ఎక్కువధనము కర్చుపెట్టు ఇంగ్లీషుమందులనువాడిన మనశరీరమునకు నిరుప యోగకరమనిరి ఎంతవరకునునమాతృభాషయగు ఆం ధ్రములో విద్యగరుపబడకయుండునో జాతియున్న తిపొందదనిరి

ఆదివారముమధ్యాహ్నము గం౨గంటలకు సా యంత్రి గం౫గంటలవరకు విషయనిర్ణయసభ జరుపబ డెను. దీనిలో కార్యనిర్వాహకవర్గసభ్యులేకా క ఇతరులుకూడపాల్గొనిరి- రెండవసమావేశ ప్రారంభమున శ్రీ రాఘవాచారిగారు ఆంధ్రమా తపైకొన్నిపద్యములు చదివి వినిపించిరి-

కొండంగిలేదత్తాత్రేయరావుగారు ఈక్రిందితీ ర్మానములను ప్రతిపాదించిరి- శ్రీ వెంకటరెడ్డి గారు వీటిని చిన్నప్పగారుబలపరచిరి- పరీక్షపత్ర్యా లందు ఆంధ్రులకు తెలియనిమోడీభాషలో దస్తరము లు వ్రాయుచున్నారు గావున సర్వసామాన్యభా షతెలుగునునుగులోనే వ్రాయవలయును-

ఎక్సైజ్ శాఖ అల్పైర్పు (?) దూరములోనున్నతాం డాలలో ధరలు ముక్కలగు అక్రమములన్నలు ఏర్పాటుచేసినారు వాటిని రద్దుచేయవలయును-

ఈక్రిందితీర్మానములు శ్రీ ఏ-చన్నకేశవులు గారు ప్రతిపాదించిరి- శ్రీ రామకృష్ణశర్మ (ఆం ధ్రాపు) గారు బలపరచిరి- అందరిచే ఆమోదింప బడెను-

౧ ఉన్నతపాఠశాలలోనుద్దు, ఆంగ్లభాషల లో వాక్యవాదసభలు జరుపబడును- అదేరీతిని ఆంధ్రభాషలోకూడ వాక్యవాద సభ జరుపబడవల యును- ఆంధ్రబాలురకు మాతృభాషలో వక్తృత్వ శిక్షణ అలవడును-

౨ బాలికలపాఠశాలలో ముడిల్ వరకు ఆం ధ్రబాలికలకు ప్రత్యేకపాఠశాలలేర్పాటుచేసి ఆం గ్లముతోపాటు ఆంధ్రములో బోధించవలయును ఆంధ్ర భాషమాతృభాషగానిబాలికలతోకూడ కూర్చు పెట్టి ఉర్దూబోధకభాషగా ఏర్పాటుచేసిన ఆంధ్ర బాలికలకు యిబ్బందికలుగును-కావున ఆంధ్రభాష ప్రత్యేకపాఠశాలలేర్పాటుచేయవలయును-

శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డి గారు మనరాష్ట్ర ప్రజలఆర్థికవిషయమునుగూర్చి విజ్ఞానసమృద్ధు గూర్చిఉపన్యసిస్తూ ప్రతివాడు లీదరైతులకు అరలి వి శ్రాంతమును హాయమును కల్పించవలయునని యు వారికివిద్య ఆంధ్రభాషలోనే గలిగి వారికావ్యాలు తెలుసుకొనునట్లుచేసి తెలి వినిగలుగచేయవలయుననియు చాల గంభీరో పన్యాసము గావించిరి-

కెట్టిబావిరిబాటిచూర్ని అర్పైరుస్వామిగారు గన్పించెల్లకుమారయుపన్యసించిరి-

ఈక్రిందితీర్మానము శ్రీజానపాటిసత్యనా రాయణగారు ప్రతిపాదించగ శ్రీనందగిరివేంకటరా వుగారుబలపరచిరి- ఏరీతిగానైనకూడ ఇతరత్ర సంస్థానములలోకన్న మనవారి మాతృభాషయైన ను సంస్కృతకాలేజిఏర్పాటుచేసి ఆంధ్రమువ కుప్రాముఖ్యతకలుగుచేయబడినదో అదేరీతిగానే అధిక సం ఖ్యాకులమగు ఆంధ్రులకుఅనుకూలముగ ఒక ఆం ధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును ఏర్పాటుచేయవలయు ను-తాలూకా జిల్లాస్థలములలోసైతము తెలంగా ణాలో ఆంగ్లములో జరుపబడవలయును-ప్రజా సామాన్యమునకుఅనుకూలముగ ప్రభుత్వము సర్వసామాన్యభాషయగు ఆంధ్రభాషలోనే విద్య గరుపవలయును- నిర్బంధవిద్యావిధానమును అమలు లోకి రావలయును-

అధ్యక్షులవారు ఉపసంహారోపన్యాసము గా వించుచు, తామఆంధ్రులతోసహా ఉర్దుకుకూడ ప్రాముఖ్యత నిచ్చామనిరి, వారి తండ్రిసైతముఆం ధ్రముచదివి భట్టురీతి ఇతరులను పొగిడసాగెనదని తెలియము, ఉర్దుచదివి ప్రభుత్వోద్యోగము చేయ వలసియుండుననియు తమతండ్రిగారుబోధించిరని చెప్పిరి- తనకు ఇతరభాష తెలియక్పోవుటవలని దని ఎగతాళిచేసినను భయపడలేదనిరి. తమబాలు రకులయినను ఉర్దుకేప్పురనియు తెల్పిరి- ఆం ధ్రదేశములోనున్న ఆంధ్రులకుసైతము తమసో దరులనివెల్లడించిరి- ఆంధ్రమునకన్నను ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఉర్దుకిన్నీ తమరాష్ట్రభాషను అభ్యసించినందులకై గర్వపడుతానని చెప్పిరి.

ఈజిల్లావాసులకు ఎప్పుడునతో పనిపడినను తెలుపుకొనినఅప్పుడు తానక్కడికివచ్చివారి కష్టములనుతీర్చదనని వాగ్దానముజేసిరి,

ఈమహాసభసంరక్షణలో రామపురంరైతులు (అమరచింతసంస్థానములోనిది) అధ్యక్షులవారికి విన్నపత్రము పెట్టుకొనిరి. జాగీరుదారుడును, సం స్థానమువారును తమనుకష్టపెట్టుచున్నారనియు, కాలుఎక్కువగా తీసుకొనుచున్నారనియు విన్న వించుకొనిరి. వారివిషయమైమహాసభ పరిశీలనచర్య గైకొనుమనివాగ్దానముచేసిరి,

శ్రీజానపాటి సత్యనారాయణగారు యుద్ధ వంభందమైన తీర్మానములు శాంతిభద్రతలకుము నుఏర్పాటుచేయుటకును బహిరంగసభల నిర్బంధ శాసనములతొలగించుటకును, ప్రవేశపెట్టినను సభాధ్యక్షులు ప్రతిపాదించుటకు అవకాశ మివ్వలేదు. తుదకుమంత్రిప్రగడనారాయణమంత్రి మాతోసభముగిసెను సభకువేంజనములు గ్రా మములనుండివచ్చియుండెను సభ జయప్రదము గాజరిగెను.

హైద్రాబాదు
హిందూప్రజామండలి

(కిపు)గారికి విజ్ఞప్తి

హైద్రాబాదుసంస్థాన హిందూప్రజా మండలి వారు యశ్వంతరావుబోషి కార్యదర్శి గారిచేత కర్ (కి్రప్పు) గారికి యీక్రిందివిధముగ విజ్ఞప్తిని పంపినారు-

మీరాకవలన స్వతంత్రమగు అఖండహిందూ స్థానమువీర్పడు గాకయని కోరుచున్నాము- దేశ సంస్థానములను అందలిప్రజలను బ్రిటిషిండియా తో గాఢమగుసంబంధములుకలవారైయున్నారు

హైద్రాబాదులో నూటికెనుబది హిందువు లున్నారు-హిందువుఒకకాలాన ఢిల్లీనిలోబరచు కొన్నపుడు హైద్రాబాదురాజ్యము పేష్వాలకు చౌత్ పన్నుఇచ్చుచుండెను- ఇంగ్లీషువారిరాజ్యమే ర్పడినతర్వాత ఇదినిలచిపోయెను-

హైద్రాబాదురాష్ట్రపరిపాలన ప్రజపాలనవ్య తిరిక్తమైనట్టిది-విశేషముగా ఉత్తర హిందూస్థాని ముస్లిములచేతులలోఉన్నది. హిందువులకు వలను లకిలేదు-తెంపెండ్లక్రింద తెనుగుమారాఠీకన్నడ ములకు కచ్చేరీలలోస్థానముండెను- ప్రభుత్వోద్యోగు లుమాత్రమే ఫార్సీలోఉంటుండెను- జనులభాష కుసంస్కృతికి ముఖ్యసంబంధముకలదు. ఇటీవల ఉర్దూను నూటికి గొంమందిహిందువులపై రుద్దిరా ఉ-కచ్చేరీలలోను ఒళ్ళలోను అదేవిల్చారైనది. హిందువులకువారిసంఖ్యనుబట్టివారికి ఉద్యోగాదు లందుసరియగుస్థానము తీర్మానములో ఉండు నట్లుచూడవలెను,

ప్రకటన

మహాక్మ నిజామత్ అబ్కారీ ముల్క సర్కారు(ఆలీ)

రెండవ దెమాహి సర్ ౧౩౬౧ఫ. జాగీరాతు కల్లు అమదని చెక్కులు ఈమహాక్మలో క్రింద నుదహరించిన తారీఖులందు ఇవ్వబడును,

మొదటికూర్పు ౫ నుంచి ౯ ఖుర్దాద్ సర్ ౧౩౬౧ ఫ. రెండవ కూర్పు ౧౫ఖుల్దాద్ సర్ ౧౩౬౧ మూడవకూర్పు ౧౫ తీరు సర్ ౧౩౬౧ఫ నాల్గవకూర్పు ౧౫ అమర్దాద్ సర్ ౧౩౬౧ఫ

అందరు జాగీర్దారుసాహెబ్లు మరియు మఖ్తాదారుసాహెబులు పైనియమింప బడిన తారీఖులలో చెక్కులు తీసుకొన వలయును-

సుదర్దార్ నాజం, అబ్కారీ

రాయ్ బహదర్

డాక్టర్ మనోహర్ దాస్

హెచ్. యి. ది ప్రైసాయగారికి ఇదివరకు గౌరవసైట్ సర్జన్ గాను, మోగ సివిల్ హాస్పిటల్ యందు సివిల్ సర్జన్ స్థానే పనిచేసి ఉపకారవేతనము పొందిన వీరు యిట్లు వ్రాసియున్నారు.

"నేను హైద్రాబాదునందలి తెప్పఫ్యాక్టరీ చూచు అవకాశము కలిగెను. అచట తయారైన అద్దముల గొప్పతనము చూచి నాకు చాలా ఆ నందముగలిగెను. ఈఫ్యాక్టరీ యజమాని యిట్టి ముఖ్యపరిశ్రమను ఉన్నతస్థితికి తెచ్చినందుకువారిని అభినందించుచున్నాను. తెప్పఫ్యాక్టరీ మేనేజరు

డా॥యస్.యం. సులేమాన్

రాయల్ కండ్లవైద్యులగు డా. హెచ్. యం. సల్లావుకారి వారలు- వార్డు- చార్మినార్ ఊప్మానీ, సెంట్రల్ బ్యాంకువద్ద దివాన్ బజార్ అరకమాదు అత్యంగారి బంగ్లాఎదుట హైద్రాబాదు-దక్కన్. Raoand Bros

సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా లిమిటెడ్.

1946 సంవత్సరపు 3 o/o డిఫెన్సు బాండ్లు కొనువారికై సెంట్రల్ బ్యాంకువారి ప్రత్యేకస్కీము.

(1) సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ వారు 1946 సంవత్సరపు 3o/o డిఫెన్సు బాండ్లు ప్రకటింపబడినకేటుప్రకారము యిత్తురు.

(2) బాండ్లకొరకు దరఖాస్తుచేయువారు తాముకొండ్లుకోరిన మొత్తములో ప్రతిశతి ౫ వంతు ముందుగా చెల్లింపవలయును. రు. 100 లకు అంతకుపైనగాని దరఖాస్తులు తీసికొనబడును.

(3) తరువాతి బాండ్లమొత్తము యీక్రిందివిధముగా చెల్లింపవలయును. మొదటి మూడు నెలలవరకు ప్రతిశతి ౫ గాని ఆ తక్కువగాని చెల్లింపవలయును, మిగతమొత్తము దరఖాస్తుచేసిన తేదినుండి రెండుసంవత్సరములలోగా కొన్ని వాయిదాల్లో సౌకర్యము చెల్లింపవలయును.

(4) బాండు విలువనుపూర్తిచేయుటకై చెల్లింపబడిన కిస్తుమొత్తములపై బ్యాంకువారు నూటకి 2 1/2 వంతున వడ్డీయిచ్చెదరు.

(5) పూర్తిమొత్తముచెల్లించిన తరువాతి బాండ్లుయివ్వబడును.

(6) బాండుమొత్తముపూర్తిగా చెల్లించినతరువాతి ప్రతిశతి 2 1/2 వడ్డీలెక్కిపోయి, బాండు యియ్యబడినతేదినుండి సరియైనవడ్డీ చెల్లింపబడును

(7) బాండుయొక్క పూర్తిమొత్తము చెల్లించకముందే అవసరమైనచో బ్యాంకువారు దానిని మార్కెటురేటుప్రకారము ఏమియుకమీషను లేకుండ అమ్మి చెల్లించవలసినపైకమును పట్టుకొని మిగత పైకమునిత్తురు

హైదరాబాదు-దక్కన్ } మీ సేవకు,
28—8—46 } కె. జె., వికాజీ

Golkonda Patrika

Volu 16 — No 91 | Published on every Monday and Thursday — Hyd›rabad Dn | 6-4-1942

సర్వేజనాస్సుఖినోభవంతు!

హరిజనులు తప్ప!!

ఆగామార్చి హరిజన పత్రికలో ఠక్కరుబాబా గారు వ్రాసినవ్యాసములోని కొన్ని విషయాలు ఇట్లున్నవి-

రాజపుటానాలో ఉదయపూరుసంస్థానంలో ఒక గ్రామాలో కొలరబైబసేడు ఒక మెథీడ్రు స్థానంలో ... పాఠశాలలు ... స్వాహా చేయుచున్నారు.

రాజపుత్రస్థానంలో హరిజనులకు చాలాకష్టాలున్నవి-హరిజనులు దేవుళ్ళను నాలుగుచేతులు ఎటుకూడదు-వాటికి రెండే చేతులుండవలెనని ... హరిజనులు దేవుళ్ళపండుగలు నాడుకూడా ... చేయుకూడదు-హరిజనుల పెండిండ్లలో భజంత్రీలుండకూడదు-కావలిస్తే తప్పెటమాత్రం ఇవ్వవచ్చు ...

... వాడులో నాథద్వారాలోని చాలాప్రసిద్ధిపొందిన వైష్ణవదేవస్థానము అచ్చట ప్రతిదినం ప్రసాదముకొరకు ... వ్యయము చేయుచున్నారు. ఈప్రాకంలో ఎంతమందిహరిజనులు ... చూడండి! హరిజనులకు ... పారిశుద్ధ్యమునకై నౌకరి చేయుహరిజనులకుపురుషులకు నెలకు ... స్త్రీకి ... ఇస్తారు.

ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము.

సర్ విజయగారి ప్రశ్నలకు గాంధిమహాత్ముని సమాధానము.

...

స్థానిక వార్తలు

ప్రజలు విద్యుత్తును తక్కువగా వాడుకోవలెను-ఎందుకనగా శైత్యరాకపోకలు తగ్గ మున్నవి-నేల బొగ్గుదొరకుటతక్కువగనున్నది. అందుచేత లైట్లుకూడా తగ్గింపబడుచున్నవి-

... ...

ఏ-ఆర్-పి-తరగతులు ... హైదరాబాదు ఏ-ఆర్-పి కంట్రోలుకు తెలుపుకోవలెను.

... ...

హైదరాబాదులో విమానదాడులను తెలిపే సైరనులు ... పరీక్షార్థము వాయించబడును-వాన్ని విని జనులు అనవసరముగా భయపడకూడదు- నిజమైనప్పుడు నాగరికపద్ధతిని ...

... ...

నాందేడులోమిల్లువారికి కూలీలకుమధ్యనున్న వివాదము ...

ఫైనాన్సు మంత్రి

...

నాందేడు మిల్లుపనివారల సమ్మె

...

విమానదాడులనుండి రక్షణ

హైదరాబాదురేడియోనుండి యీ విధముగా విమానదాడినిగురించి చెప్పబడెను.

యుద్ధము ఇండియాను సమీపించినది! ప్రజలు అందుచేత తమబాధ్యతనుగురించి యోచించవలెను. ... బంగాళాఖాతము తీరమందు ప్రమాదాలకవకాశ మున్నది. హైదరాబాదుకంత ప్రమాదములేదు-అయినా మనముభద్రపడియుండవలెను-హైదరాబాదుప్రభుత్వమువారు దాడులనుండి ప్రజలరక్షించుటకై ఏ-ఆర్-పి-ఏర్పాటుచేసినారు- ...

...

నిజాంరాష్ట్ర శ్రీవైష్ణవ సంఘ ప్రథమ వార్షికోత్సవము

...

పరగ్రామవాసులకు భోజనాది సౌకర్యములు ఏర్పరుపబడును.

చందాదారులకు మనవి

పాతచందాదారులు బాకీలు ... చందాకొంటున్న ... దయచేసి ... పంపగలరు-

మేనేజరు, గోలకొండపత్రిక

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Dn. Editor S. Prathapa Reddy B. A. B. L